

УДК 657

О.О. Кусторовська, Л.І. Марущак, канд. економ. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

О.О. Kustorowska, L.I. Marushchak, Ph.D., Assoc. Prof.

CONTROL PRINCIPLES OF PRODUCTIVE INVENTORIES

В умовах інтенсивного росту ринку та нестабільності економічного середовища, характерної для сьогоденної економіки України, ефективне управління виробничими запасами є гарантією переваги одного учасника ринку над іншими.

Важливою передумовою раціонального використання виробничих запасів є ефективний контроль за наявністю, рухом та використанням матеріальних цінностей в процесі виробництва. Від рішень керівника підприємства щодо придбання або використання запасів буде залежати собівартість готової продукції, її ціна та прибуток від реалізації. Таким чином, виникає необхідність прийняття управлінських рішень щодо методів оцінки запасів при відпуску їх у виробництво, також від методу оцінки виробничих запасів може залежати величина податку на прибуток. Оцінка запасів у момент надходження, вибуття та на дату складання балансу дає можливість, в деякій мірі, маніпулювати показниками звітності. Тобто використання різних методів оцінки виробничих запасів впливає на величину собівартості готової продукції. Основними принципами вибору того чи іншого методу для оцінки виробничих запасів мають стати: порівняння співвідношення “затрати – вигода”, відповідність методу поставленим цілям [1].

Частка матеріальних витрат на підприємствах становить близько 85%, то будь-яка зміна вартості виробничих запасів суттєво впливає на зміну собівартості готової продукції. Забезпечення виробничого процесу матеріалами може здійснюватись екстенсивним або інтенсивним шляхом. Однак екстенсивний шлях – для підприємства небезпечний, оскільки вилучення значних коштів із обороту на придбання матеріальних цінностей негативно впливає на фінансовий стан підприємства. З іншого боку, виникнення непередбачених ситуацій вимагає створення “страхових” запасів на випадок будь-яких форс-мажорних обставин [1].

Значний обсяг „страхових” запасів спонукає до зростання складських витрат, що може негативно позначатись на результатах діяльності: старіння запасів, замороження оборотного капіталу в результаті чого погіршується фінансовий стан підприємства. Проте, при нестачі запасів на підприємстві скорочується виробництво продукції у зв'язку з простоями; зростає вартість сировини і матеріалів через терміновість їх постачання; підприємство сильніше реагує на зростання цін на сировину [2].

Управлінський облік виробничих запасів забезпечує не тільки оперативну інформацію про наявність запасів, а й відповідність цієї наявності їхній потребі.

Література

3.Нападовська Л. Управлінський облік: Підруч.для студ. вищ.навч.закл.–К.: Книга, 2004. – 544 с.

4.Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів / За редакцією проф.Ф.Ф.Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб.–Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 726 с.